

การศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจำเป็นต้องให้ใกล้ชิดกับชุมชนให้มากที่สุด ต้องมี
 กฎหมายกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น ต้องมีแนวทางให้ชุมชนเข้ามามีส่วนในการจัดการศึกษาให้
 แก่ลูกหลาน ชุมชนให้ความสนใจมากน้อยเพียงใดเป็นเรื่องที่ต้องมีการพินิจพิเคราะห์ เพราะหาก
 ที่จะวางเป็นหลักทั่วไปได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับท้องถิ่น สถานการณ์ ซึ่งมีความพร้อมความสนใจที่
 แตกต่างกันอย่างกว้างไกล เมื่อพิจารณาถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเห็น
 ตัวตนของชุมชนตามหลักการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ประกอบกับ
 บทบาทหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 67 (5)
 ที่ระบุบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และ
 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวดที่ 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 29 ให้
 สถานศึกษาร่วมกับบุคคล เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบัน
 อื่นๆ ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมี
 การจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ขี้มูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและ
 วิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งวิธีการ
 สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์พัฒนาระหว่างชุมชน หมวด 5 การบริหารและการจัด
 การศึกษา ส่วนที่ 2 การบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 41
 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อ
 มความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 :
 บทคัดย่อ)

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสำคัญ และ
 กำลังมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่อการบริหารราชการส่วนกลาง และราชการส่วนท้องถิ่น
 หลาย ๆ ด้าน และผลจากการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
 มีความสัมพันธ์กับชุมชนมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะมีผลจากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผน
 และจัดการศึกษาใน โรงเรียนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนประถมศึกษา
 แต่ละท้องถิ่นในจังหวัดบุรีรัมย์ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเจตคติของผู้บริหารและครูในสังกัดสำนักงาน โรงเรียนประถมศึกษา
 จังหวัดบุรีรัมย์ที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติของผู้บริหารและครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
 จังหวัดบุรีรัมย์ที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรณีการจัดการศึกษาที่ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและการใช้ทรัพยากรในชุมชนมาเป็นประโยชน์นั้นเป็นหลักการที่มีมานานแล้ว สำหรับการจัดการศึกษาของไทยในยุคปัจจุบันได้เน้นและให้ความสนใจเรื่องนี้อย่างมากขึ้น จะเห็นได้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้เสนอแนะแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ดังนี้

1. ถ่ายถอดจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาในมาตรา 7 ว่า ต้องมุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม ส่งเสริมการเรียนรู้วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น และของไทยควบคู่ไปกับการรู้สากล มีความสามารถในการประกอบอาชีพ พึ่งตนเองได้ ซึ่งแสดงว่าการศึกษาที่จัดขึ้นจะต้องอยู่บนองค์ความรู้และภูมิปัญญาของชุมชน บนพื้นฐาน ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของชุมชน จนชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้

2. ยึดถือหลักการจัดการศึกษาตลอดชีวิต กล่าวคือ การเรียนรู้ของบุคคลจะเกิดขึ้นตลอดเวลา นับตั้งแต่เกิดจนตาย เนื้อหาสาระที่เรียนรู้จะเกิดขึ้นเสมอและต่อเนื่อง ดังนั้น ชุมชนจะต้องมีส่วนเข้าไปมีบทบาทในการจัดการเรียนรู้อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ชุมชนจึงมีบทบาทในการจัดการศึกษาของตนในชุมชนตลอดเวลา

3. จัดการศึกษาโดยยึดถือหลักการที่จะระดมทรัพยากรทุกอย่างโดยการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน และองค์กรต่างๆ จึงจะเป็นแนวทางที่จะทำให้เกิดการจัดการศึกษาของชุมชนได้

4. จัดการศึกษาโดยกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาให้กับชุมชนท้องถิ่น ดังนั้น ชุมชนท้องถิ่นจึงมีภาระที่จะต้องจัดการศึกษาให้กับสมาชิกในชุมชนของตนเองอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เป็นกฎหมายที่เน้นให้การจัดการศึกษาไปสัมพันธ์กับชุมชนมากขึ้น ชุมชนจะต้องรับผิดชอบจัดการศึกษา รวมทั้งเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุน ในการจัดการศึกษา และระดมทรัพยากรต่างๆ มาช่วยการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาจะต้องจัดสรรการเรียนรู้ที่จะสร้างให้คนในชุมชนพึ่งตนเองได้ และสามารถอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญาของท้องถิ่น

นอกจากนี้ ในหมวด 8 ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มาตรา 58 ซึ่งระบุว่า "ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณการเงินและทรัพย์สินทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศ มาใช้ในการจัดการศึกษา" (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 11) และการปฏิบัติตามกฎหมายนี้ก็จะเริ่มในปีพุทธศักราช 2545 ซึ่งนับเป็นแนวทางให้ผู้สนับสนุนการศึกษาได้ลงมือปฏิบัติได้ถูกต้อง ตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 โดยโรงเรียนได้รับความช่วยเหลือจากผู้สนับสนุนการศึกษาในรูปของแรงงาน เงิน วัสดุอุปกรณ์ ทรัพย์สินต่างๆ ซึ่งจัดเป็นทรัพยากรในชุมชน เพื่อนำมาใช้ในการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนการศึกษา เป็นผลดีอีกประการหนึ่ง

ที่รัฐเริ่มมองเห็นความสำคัญของชุมชน คือการส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนมีการพึ่งตนเอง ในการจัดการศึกษา (Community Education) เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของรัฐให้น้อยลง และจะมีผลให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งในการบริหารงานท้องถิ่นได้เต็มที่

นอกจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้เน้นให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทสำคัญในการมีส่วนร่วมพัฒนาโรงเรียนแล้ว การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพชุมชน ต้องมีส่วนร่วมส่งเสริมสนับสนุนภาระงานของโรงเรียนประถมศึกษาตามกรอบการบริหารโรงเรียนในงาน 6 งาน คือ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานบุคลากร งานธุรการ - การเงิน งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ. 2540 : 22)

การที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดกรอบดังกล่าว โดยเฉพาะข้อ 6 งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นการเน้นให้ผู้บริหารและครูผู้สอนได้ตระหนักในบทบาทของการมีส่วนร่วมต่อชุมชน แม้แต่การประกาศใช้หลักสูตร ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้เปิดโอกาสให้ชุมชน เข้ามา มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพความต้องการของแต่ละชุมชน (กรมวิชาการ. 2533 : 1) ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนจะประสบผลสำเร็จได้ไม่ยาก ถ้าหากชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุน กำหนดทิศทางและเป้าหมายของโรงเรียนให้ชัดเจน แล้ว จะทำให้การบริหารโรงเรียน 6 งาน พัฒนาได้อย่างดียิ่ง

โรงเรียนประถมศึกษาอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นหน่วยงานทางการศึกษา มีผู้สนับสนุนการศึกษาที่ได้มีส่วนร่วม ร่วมในการระดมทรัพยากรในรูปแบบของแรงงาน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เป็นจำนวนมาก เพื่อนำมาใช้ในการจัดการศึกษา ในปีการศึกษา 2545 โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอลำปลายมาศ มีจำนวนผู้ให้การสนับสนุนการศึกษาทั้งสิ้น 629 คน บุคคลกลุ่มนี้ได้ทำคุณประโยชน์ให้แก่การศึกษาของชาติเป็นอย่างมาก ทำให้โรงเรียนพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม การให้การสนับสนุนช่วยเหลือจากบุคคลภายนอกที่หลากหลายเช่นนี้ย่อมมีความคิด ความคาดหวังและปัญหา ข้อสงสัยของผู้ให้การสนับสนุนเหล่านั้น ซึ่งอาจจะมีทั้งเป็นจุดบกพร่องและจุดที่เป็นข้อดี อันจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานในโรงเรียน ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับ การศึกษาในระดับประถมศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นและคาดหวัง ของผู้สนับสนุนการศึกษาที่มีต่อ การบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ว่าต้องการให้โรงเรียนพัฒนาไปในแนวทางใด ซึ่งผลการวิจัยนี้จะเป็นข้อมูลที่ สำคัญในการนำไปใช้ประโยชน์เกี่ยวกับการระดมทรัพยากรชุมชนเพื่อสนับสนุนการศึกษ และเพื่อเป็นแนวทางจัดการศึกษาของโรงเรียนในระดับประถมศึกษาต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและความคาดหวังของผู้สนับสนุนการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นและความคาดหวังของผู้สนับสนุนการศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา และสถานภาพอาชีพ

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้สนับสนุนการศึกษาจำแนกตามเพศ มีความคิดเห็นและความคาดหวังต่อการบริหารงานประถมศึกษา อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกัน
2. ผู้สนับสนุนการศึกษาจำแนกตามวุฒิการศึกษา มีความคิดเห็นและความคาดหวังต่อการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกัน
3. ผู้สนับสนุนการศึกษาจำแนกตามสถานภาพอาชีพ มีความคิดเห็นและความคาดหวังต่อการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา ดังนี้

1. เป็นข้อมูลเพื่อผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ในการดำเนินการระดมทรัพยากรภายในชุมชนมาใช้ในการสนับสนุนการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ได้อย่างเหมาะสม
2. เป็นข้อมูลสำหรับโรงเรียน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการประสานความร่วมมือกับผู้สนับสนุนการศึกษา เพื่อพัฒนาการศึกษาให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นและความคาดหวังของผู้สนับสนุนการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ มีขอบเขตดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ ผู้สนับสนุนการศึกษา คือ ผู้นำท้องถิ่น ผู้ค้าขาย ชาวราชการ ผู้ประกอบธุรกิจส่วนตัว เกษตรกร และผู้รับจ้าง ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอลำปลายมาศ
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มประชากร โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างได้ตามตารางสัดส่วนของเกรจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608) ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

3.1 ตัวแปรอิสระ

3.1.1 เพศ จำแนกเป็น 2 กลุ่มคือ

3.1.1.1 ชาย

3.1.1.2 หญิง

3.1.2 วุฒิการศึกษา

3.1.2.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

3.1.2.2 ปริญญาตรี

3.1.2.3 สูงกว่าปริญญาตรี

3.1.3 สถานภาพอาชีพ

3.1.3.1 ผู้นำท้องถิ่น

3.1.3.2 ผู้ค้าขาย

3.1.3.3 ข้าราชการ

3.1.3.4 ผู้ประกอบธุรกิจส่วนตัว

3.1.3.5 เกษตรกร

3.1.3.6 ผู้รับจ้าง

3.1.3.7 อื่นๆ.....

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นและความคาดหวังของผู้สนับสนุนการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

นิยามศัพท์เฉพาะ

นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้

1. ความคิดเห็น หมายถึง ความคิดเห็นของผู้สนับสนุนการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียน ของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์
2. ความคาดหวัง หมายถึง ความคาดหวังของผู้สนับสนุนการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียน ของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์
3. ผู้สนับสนุนการศึกษา หมายถึง ผู้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ประกอบด้วย

3.1 ผู้นำท้องถิ่น หมายถึง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นายกเทศมนตรี สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

3.2 ผู้ค้าขาย หมายถึง ผู้ประกอบอาชีพขายของชำในหมู่บ้าน

3.3 ข้าราชการ หมายถึง ผู้ที่เป็นข้าราชการในสังกัดส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค

3.4 เกษตรกร หมายถึง ผู้ประกอบอาชีพทางด้านเกษตร ได้แก่ ชาวนา
ชาวนาน ชาวนาไร่

3.5 ผู้ประกอบธุรกิจส่วนตัว หมายถึง ผู้รับเหมาก่อสร้าง ผู้ประกอบธุรกิจการค้า
ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี

3.6 ผู้รับจ้าง หมายถึง ผู้ประกอบอาชีพที่ทำงานตามที่ว่าจ้างและได้รับค่าจ้างเป็น
รายวัน

4. การบริหารงานในโรงเรียน หมายถึง กรอบภาระงานของโรงเรียนประถมศึกษา
ในล้านต่าง ๆ จำนวน 6 ด้าน คือ

4.1 งานวิชาการ ได้แก่ การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตาม
หลักสูตร การจัดหาวัสดุสื่อการเรียนการสอน สนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนของครู
การวัดผลประเมินผลและการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน

4.2 งานกิจการนักเรียน ได้แก่ การดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริม
การเรียนการสอนหรือเกี่ยวกับนักเรียน เช่น การเกณฑ์เด็กเข้าเรียน การให้บริการด้านต่าง ๆ
แก่นักเรียนตลอดจนถึงการช่วยแก้ปัญหา และการช่วยเหลือนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนไปแล้ว

4.3 งานบุคลากร ได้แก่ การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการด้านบุคลากรของ
โรงเรียนคือ ครู อาจารย์ นักการภารโรง ให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนา
บุคลากร การให้ขวัญและกำลังใจแก่บุคลากร

4.4 งานธุรการ - การเงิน ได้แก่ การดำเนินการเกี่ยวกับงบประมาณ งานการเงิน
งานพัสดุของโรงเรียนทุกประเภท ให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

4.5 งานอาคารสถานที่ ได้แก่ การดำเนินการเกี่ยวกับการใช้ วัสดุ วัสดุ วัสดุ ตกแต่ง
อาคารเรียน อาคารประกอบ ที่ดินและสิ่งก่อสร้างของโรงเรียนโดยให้สามารถใช้ประโยชน์ได้
คุ้มค่าและมีสภาพพร้อมรับ สดวก สบายอยู่เสมอ

4.6 งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้แก่ การดำเนินการเกี่ยวกับ
เรื่องที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ซึ่งหมายรวมถึงผู้ปกครอง นักเรียน วัด องค์กรต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน
โดยเฉพาะกรรมการโรงเรียน โดยให้ชุมชนหรือบุคคลในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม
ต่าง ๆ ของโรงเรียนช่วยพัฒนาโรงเรียนและโรงเรียนได้ให้บริการแก่ชุมชน เป็นต้น